

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, oktober 1996 10
lětnik 46

BOŽE SŁOWO ZA NAS

Sym w Treblince pobyl, daloko w pólskim ranju wosrjedź chójnoweje hole. Nětkole je tam jenož hišće nastupišćo widžeć, lédma spóznamomne železniske kolije. A wjele kamjenjow. Kamjenje jako dopomnjenki na čłowjekow, kotřiž so w zaničowanskim lěhwje Treblinka morjachu. Po tysacach. Přetož Treblinka njebě lěhwo, hdžež jeći přebywachu, žane džěłowe lěhwo, hdžež so pod dohladom robočeše. Do Treblinki přińdžechu ludžo jenož k morjenju. Přichad na nastupišću a potom runjewon do płunowych komorow. Treblinka – to je dopomnjeće na wjele zleho.

Kak so z tym wotnamakamy? A ze złym, kotrež so přeco zaso na nowych městnach a na nowe wašnje stawa? A ze złym, pod kotrymž sami čerpeć dyrbjachmy?

Druhdy sej myslimy: Dyrbi tola zaso derje być, dyrbi tola zasolěpje być! Štó pak praji, zo to „dyrbi“? Ně, to njedyrbi. Je telko čerpenja na swěće, telko horja. A ničo njepokazuje na

to, zo budže zaso derje. Šansy za dobre su hubjene. Njemóžemy so ani teho nadźijeć, zo ma přisłowo prawje: „Štóž druhe-mu jamu hrjeba, sam do njeje padnje.“ Druhdy však to trjechi. Druhdy je tež tajke něšto kaž wurunowaca sprawnosć. Tola spuścić so na nju njemóžeš. Husto njezdźa poliwku či, kiž su ju nawarili. Potom zwostanje wjele horja, rezignacije, pesimizma.

Tola druhdy zhladuje něchtó na swoje žiwjenje. Při tym widzi drje wjele horja, wjele njeprawdy. Tehdy dopomina so na wjele bolostnych sylzow. A při wšěm praji: „Na kóncu je Bóh, tón Knjez, wšitko derje wjedł.“ Z Božej pomocu njemóžeš złošć moje žiwjenje zničit. Přeca drje su wotewrjene wostali, sony so njespjelnite. Sym po pučach šoł, kotrež sej njebych wuzwolił. Tola při wšěm: Luby Božo, džakuju so či za tute žiwjenje!

Zbožowny tón, kiž takle řečec móže.

Düring

Přeprašenje

Serbske ewangelske towarstwo z.t. přeprašuje wšitkich sobustawow a zajimcow na lětušu sobustawsku zhromadźinu. Wona so wotměje 31. oktobra 1996 w Rownom w šuli. Započatk je w 14.00 hodź.

Dnjowy porjad:

1. wopyt domizniskeje stwy
2. rozprawa předsydstwa
3. rozprawa rewizorow
4. wólby
5. diskusija a namjety
6. bjesada

Kónc budže někak w 17.00 hodź.

Sobustawy, kotřiž njewědza, kak do Rowneho přińć, njech so prošu pola knjeza Měrcina Wirtha w Budyšinje přizjewja (telefon 03591-605371 – po 16.00 hodź.)

Tutón zwón steji na Bjerwałdskim kěrchowje a to wot lěta 1978. Tehdy dyrbješe so susodna wjes Łućo wuhloweje jamy dla wottorhać. Bjerwałd słuša do Wujězdžanskeje wosady w delnošleskej Hornjołužiskej cyrkwi, po zarjadnistwje pak do Kamjenskeho wokrjesa. Zwón zwoni k mēsačnym kemšam, kotrež so tu we wosadneje žurli ewangelskeje bibliskeje towaršnosće ze sydłom w Kamjenicy swjeća. Tuta wosadna žurla z wok. 200 městnami so w lěće 1978 dotwari. Wyše teho zwoni zwón tež za cyrkwine chowanja w Bjerwałdže.

Foto: Eli Bigonowa

Modlitwa za reformaciski swjedžen

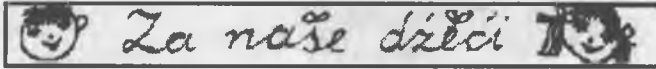
Knježe, jelizo chceš swoju cyrkej wobnowić, potom započ z nami. Wjele je sprotnjene wot zwučenosće. Něštožkuli je zajědžene do rutiny a samozrozumliwosće. Našej wěrje a našemu modlenju pobrachuje husto wjesoła dowěra, dowěrlíwa zmužitosć.

Luby Knježe, woziw swoju cyrkej zaso, z tym zo so pohnuwać damy z twójim duchom. Zo je twoja wosada mała, njeje njezbožo. Tola njezbožo

je, jeli smy sprócni a njewjeseli a wot tebe ničo wjace njewočakujemy. Tehodla spožć nam nowy spočatk. Wobnow swoju cyrkej, z tym zo smy z našeje wěry zaso wjeseli, z tym zo zmužičišo po twójim słowje žiwi smy a poslušnišo so za twojeje wolu prašamy. Wobnow nas, z tym zo so poskićamy a sobu činimy, hdžež so ludžo trjebaja k pomocy na sobučłowjekach, při službach na starych a chorych, při wopytach a

nic naposled při dobroprosenju. Pomhaj nam, sčerpliwi być z čezemi a při zrozumjenju hinak myslacych. Daj nam zwučować, mjez sobu rěčeć a nic jenož wo druhich. To wšo daj nam činić w swojim mjenje.

Tole njech je naša wotmołwa na twoje słowo, kotrež lubujemy a kotremuž služić chcemy z mocu, kotruž ty nam za to spožčiš. Knježe, prosmy će wo swojeho swjateho Ducha. Hamjeń.

Kermuša

Nětko w nazymje swjeća Serbja kermušu. Tež w našich ewangeljskich wosadach so džensa hišće kermuša swjeći. Kóždu njedzelu ma hinaša wosada kermušny swjedžen.

Něhdy kermušowachu burja z přiwuznymi tři dny. Běše to za nich wulki swjedžen kaž hody abo jutry. Napinanja žnjow běchu nimo, a burja běchu mjenje abo bóle spokojom z wunoškami žnjow.

Tykancow je so napjekło, samo swinjo je so zarězalo.

Džensa so nam tak derje wjedze, zo můžemy, hdyž chcemy, kóždy dzeń tykanc, kołbasu a mjaso jěć. Kermuša so pak při wšém swjeći. Přiwuzni a přeljeljo so na bjesadu přepraša. A wy, dźěci, jěće tola rady samopječeny tykanc wot wowki abo čety.

Swjećice Wy doma tež kermušu?

W českej pječenskej knize sym namakała recept za jabłukowy tykanc, kotryž móžeće tež Wy hižo pjec. K temu trjebaće:

za čěsto:
360 g muki
200 g margariny
2 její
2 lžicy kisała
šćipku sele

za pjelnjenje:
500 g jabłukow
150 g cokora
2 šćipce cimta
80 g truhaneje całty

Wšitke přidawki za čěsto změšec.

Nastate čěsto někotre hodžiny chłódnostajić. Za pjelnjenje dyrbiće jabłuka wobělic, jadro wukrač a kuski truhać. Cokor, cimta a truhanu całtu přidać a wšitko derje změšec. Połojcu čěsta wukulce. Na z margarinu čenka pomazany blach (kulojta forma) čěsto položce. Nětko pjelnjenje na blach rozdžělce a z drugej wukulenej połojcu čěsta pjelnjenje zawodžce.

Tykanc dyrbi při srjedznej horcoće w předhrětych kachlach někak 50 min. so pjec.

Po pječenju móžeće tykanc z proškojnym cokorom posypać.

Přeju Wam dobre poradženje!
G. Gruhlowa

bě hišće składnosć k bjesadze, a móžachmy sej tam dokumentaciju džělow wobhladać. Njeje so z džakom lutowało. Wšak su so mnozy na najwšelakorije wašnje, z idejemi, z rukami a z pjenjezami, wobdžělili při wobnowjenju. Wosebity džak pak słušeše cyrkwinskemu předstejerstwu, farskej swójbje, rjemjeslnikam a mnohim pomocnikam při rjemjeslniskich a rjedženskich džěłach. Po wšelakich postrowach je prjedawši Njeswačanski farar Gerhard Wirth zwjeseleny nad poradženej renowaciju nam powědał, kak je so po wójnje tež z wulkim elanom cyrk-

winskeho předstejerstwa a wosady wotpalena cyrkej pod wumělskim nawodom prof. Oswina Hempla na zbožowne wašnje natwariła. Tež superintendent Pappai bě zwjeseleny nad wukonjanym džěłom a je nam pjenježnu podpěru cyrkwinskeho wokrjesa připowědžil.

Móžu Wam, lubi čitarjo, jenož radzić, přińdźce při přichodnej składnosći raz do Njeswačidla a wjeselce so z nami nad nowym znutrkownym wuhotowanjom našeje cyrkwe. Da-li Bóh, chcemy so w přichodze ze zwonkownym našeje cyrkwe zaběrać.
H. W.

Po dlěje hać tři měsacy trajacym dokładnym nutrkownym ponowjenju so Njeswačidlski Boži dom njedzelu, 1.9., ze swjatočnymi kemšemi znowa poswjeći.

W bohatej ličbje běchu so wosada a mnozy hosćo před cyrkwu zhromadžili. Po modlitwje a zhromadnje wuspěwanym kěrļu „Njech Bohu džakuje“ poda so wosadna fararka Vogler z cyrkwinymi předstejicerjemi a kandidatami za nowe wosadne předsydstwo jako přenja do ponowjeného Božeho domu, hdžež jich a slědowacu wosadu swjatočne zynki pozawnow witachu. Z poswjećenskeje modlitwy wuklinča předewšém džak Bohu za dokonjane džěło bjez njezboža a próstwa wo žohnowanje wšeho duchowneho skutkowanja w nim. Z tym so cyrkej wosadze znowa k bohatemu wužiwanju přepoda.

W swjedženskim předowanju po Mat. 7 wo domje, kiž so na skału natwari, pokaza wosadna fararka na trěbnosć, zo měła so nimo Božeho domu tež wosada přeco zaso wobnowić a přez slyšane Bože słowo k skutkowemu džělu dońć, dokelž jeno skutki zamóža druhich přeswědčić.

Wosadny předstejicer H. Schneider wupraji džak wosady wšém wobdžělenym za šeroku skutkowu pomoc při wobnowjenju a za bohaće składowanu pjenježnu podpěru.

Božej službje přizamkny so hodžinka bjesady. Při tym wupraji něhdyši dołholětny wosadny farar a serbski superintendent na w. Gerhard Wirth swoju radosć nad ponowjenjom a rozprawješe wo woporniwym powójnskim natwarje wupaleneho Božeho domu w Njeswačidle.

A. Grofa

Njeswačidło. Njedzelu, 1. septembra, mějachmy swjedženske kemše. Po wjace hać tři měsacy trajacym nutrkownym wobnowjenju bu naša cyrkej znowa poswjećena.

Kemše so před cyrkwu z pozawnikimaj chórómaj z Rakec a z Njeswačidla pod nawodom kantora Pretzscha z nahladnej ličbu kemšerjow započinachu. Po postrowjenju a modlitwje našeje knjeni fararki Vogleroweje zaspěwachmy džakny kěrļu a zastupichmy při zwonjenju do našeje krasnje wobnowjeneje cyrkwe. Bě to rjany, njezapomnity

wokomik po wšej prócy, kotrež sej džěło žadaše.

Hižo loni bě so električka znowa kładła, a lětsa w meji bu cyrkej znutřka dospołnje zaroštowana. Wosebje wjerch a delni džěl scěnow dyrbješe so wobnowić. Na dobre, njesprócniwe wašnje je so nowe wumolowanje po bywšim přikładze měło. Tak mamy swoju rjanu Njeswačidlsku cyrkej zaso znutřka w nowej pyše.

Po kemšach mějachmy składnosć, sej wšitko nadrobne wobhladać. Wšitcy so wjeselachmy, zo je so wšo tak derje radžiło. W cyrkwinskej žurli

Foto: E. Bigonowa

We wulkim swjedzenskim čahu 600lětného wjesneho jubileja Klětnoho wobdžělichu so tež čłonojo Samostatneje ew. lutherskeje cyrkwy wjeski. Woni předstajichu wupućowanje 531 ewangelskich Serbow do Texasa. Foto: Eli Bigonowa

Nowy biskop słowakskeje cyrkwy

Genf (epd). Jan Valent (55) je so za noweho biskopa Słowakskeje ewangelskeje cyrkwy Augsburgskeho wuznaća wuzwolił. Wón je naslědnik w meji zemřěteho biskopa Andreja Beredija, zdžěli Lutherski swětowy zwjazk (LWB) w Genfje.

Beredi běše tež wiceprezident LWB. Nowy biskop, kotryž je we Wienje a w Erlangenje bohosłowstwo studował, zapokaza so 31. oktobra w Kisacu do swojeho zastojnstwa. Słowakskej ewangelskeje cyrkwi přisluša něhdže 330 000 wosadnych.

Nowotwar Johanneuma poswjećeny

Wojerecy (epd). Nowotwar Ewangelskeho gymnazija Johanneum we Wojerecach je so 21. awgusta oficialnje poswjećil. Šula chce wuchadžejo wot bibliskeho čłowjeskeho wobrazu křesćanske hodnoty w sekularnej towaršnosći posrědkować, zwurazni biskop Ewangelskeje cyrkwy šleskeje Hornjeje Łužicy, Klaus Wollenweber. Wotewrjena atmosfera, mjezsobny respekt a pomoc slabšim su „růžkowe kamjenje“ zarjadnišća. Ze załoženjom ewangelskeho gymnazija chcyše cyrkej we Wojerecach postajić znamjo přećiwo prawicarskoradikalnym wustupjenjam w l. 1991, doda wón. Tehdom stej towaršnosć a cyrkej tutej namocy „bjezmócněj napřečo stałoj“.

W Johanneumje wuwučuje něhdže 40 wučerjow 564 šulerjow. Z tym je natwarna faza jako třičahowy gymnazij zakončena, zwurazni direktor šule, Rainer Hoffmann. Nabožina je winowatostny předmjet. Něhdže po třecinjje su džěći a młodostni ewangelscy, katolscy abo bjez konfesije.

Zarjadnišćo bě 1992 ze 170 šulerjemi w sydrom rjadownjach lětnikow pjeć do wosom džětać započalo. Kóšty nowotwara wučinjeja něhdže 22,9 milionow hriwnow. Někak položcu z nich přewza kraj Sakska, z 3,5 milionow hriwnami wobdžělichu so zapadoněmske krajne cyrkwy, a 6,6 milionow hriwnow financowaše Zhorjelska cyrkej.

Drježdžany (epd). Za powjetšenski twar Drježdžanskeje chorownje diakonisow je so 26. awgusta zakładny kamjeń položil. W nim ma so w přichodže zaměstnić 70 ložow, nowy operaciski wotdžěl kaž tež tójšto diagnostiskich funkciskich

rumnosćow. Z tym powjetši so cyłkowna ličba ložow tuteho zarjadnišća na 277, zdžěli Ewangelsko-lutherski wustaw za diakonisy. Z donatwaram tuteho twarjenja liči so nalěto 1998. Twarske kóšty 38 mio hr přewozmje kraj Sakska.

Biblija w Iraku bestseller

Stuttgart (epd). Biblija je w Iraku bestseller. Tole zdžěli Němska bibliska towaršnosć w Stuttgarte 16. awgusta. Po jeje zdžělenju móžachu jeniče w tutym léće telko bibliskich knihow rozšěrić kaž nihdy do toho. 200 000 Nowych zakonjow je so w Iraku čisćalo, za dalšich 150 000 eksemplarow předežli hižo čisćerska dowolnosć.

W Iraku su so wot skónčenja golfskeje wójny počahi mjez statom a cyrkwu derje wuwili. Tak je so bibliska towaršnosć w Jordanskej, kotraž tež Irak zastaruje, tuto léto přeni króć na knižne wiki do Bagdada přepryła a tam ze swojim wustajenišćom přitomna była, reka k temu dale.

Za dušu stareho Serba Korlu Měrcina

Loni

sym nawuknyła serbski „WÓTČENAŠ“.

Nětko

wječor na čmowym njeju hišće mały dydk

so wotbtyšćuje

/myslu, zo Bóh je zrozumił

moje cuze wurěkowanje/.

A tak

wodaj: Mōžu jenož čitać Kilianowe spěwy,

hdyž njeznaju melodiju.

Nimo teho wěm,

zo twój wutrobny serbski kěrluš při rowje Lillie

je běty jandžel na wulkich křidłach

„Ben Nevis“ zanjest

- posledni pad žohnujo će na zemi -

tam,

hdžež „widža swjeći Jezusa“. x/

x/ Jan Kilian „Zbóžnosć w nadžiji“ / w/: Serbska poezija č. 37

„Kěrluš“ LND Budyšin 1995

Budžistawa Chóšebórec

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Z Lubija. Knjez řečnik justicny radzićel Mósak-Kłosopólski je 20. oktobra swój poštaletny jubilej jako Lubijski měšćan swjećil. Česceny knjez jubilar je sebi po cyłych Serbach sławne mjeno scinił nic jenož jako řečnik a zakitar, ale tež jako serbski wótčinc. Tehdy, hdyž črjódka studowacych Serbow narodnu mysl mjez serbskim ludom zbudži, poča tež knjez Mósak-Kłosopólski jako rodženy Serb z horliwosću prócowanje wo zdzerženje serbowstwa podpjerać. Wón je jedyn z tych mužow, kotřiž Maćicu Serbsku založichu. W pozdišich lětach je knjez Mósak-

Kłosopólski husto Serbow w němskich nowinach zakitował, hdyž so w nich njeprěćelske nadpady na serbstwostawachu. Kaž ze słowom a pismom, tak je wón tež z woprowanjom pjenježnych srědkow swoju lubosć k serbowstwu wobswědčil. Wón je k twarej Maćičneho doma wjetši pjenjez darił a wudaće Zejlerjowych spisow z nahladnej sumu spěchował. Z tym je sebi wón wulki džak serbskeho luda zaslužil, a při swjećenju jeho 50lětného měšćanskeho jubileja tule składnosć rad wužiwamy, jemu tu swoje najwutrobnišed přeća za jeho dalje derjeměće wuprajic.

Jan Swora – razny lutherski Serb

„Jan Swora, to drje bě někajki nabožny fanatkar“, zwurzani před lětami jedyn z jeho potomnikow z Awstralskeje při swojim wopyće we Łužicy. Posudk „nabožinski fanatkar“ namaka so tež w serbskich stawizniskich knihach. Prawje je, zo bě Jan Swora hluboko pobožny čłowjek. Hač pak smě so, dokelž je za swoje přesvědčenje raznje wustupował, hnydom jako fanatkar wotkołkować, je dwělomne. Hdyž chcyli tak postupować, kelko fanatikarjow by to na swěće było!

28 lět młody stupi Drozdzijski wojnar Jan Swora w njeměrnym času němskeje rewolucije 1848/49 do swětla zjawnosće. Zhromadnje z jenak zmyslenymi pobožnymi Serbami da so do wojowanja přečiwo demokratam, kiž žadachu za republiku a džělenjom cyrkwyje wot stata. Jako razny charakter, wuhotowany z kajkosćemi wjednika, stupi so na čoło pobožneho hibanja ewangelskich Serbow w Sakskej. Po stach so jemu přizamknjachu. W Rachlowje, Poršicach, Njeswaćidle a Džiwoćicach załoži 1849 Serbske ewangelske lutherske

towarstwa. Najwuznamnišemu, Rachlowskemu, sam předsydarješe. Towarstwa zwjazka do zwjazka. Ze zhromadnymi mocami, wosebje pak na iniciatiwu Swory, zmóžni so wudaće wuznamneje a jara wobšěrnej knihi, Wěrywuznawjerskich pismow ewangelskeje cyrkwyje, w serbskej rěči.

Bój přečiwo změnam w towaršnosći pobožni dobyć njemóžachu. Tak so rozsudžichu, pytać za morjom městno, hdžež móhli njemyleni poswojkej wěryje žiwi być. Zrodzi so mysljčka, wupućować do Awstralskeje a załožiť tam krutu serbsku luthersku wosadu. A zaso přewza Jan Swora wjednistwo. Jemu so poradzi, organizować a wjesć najwjetšu, nimale 100 wosobow ličacu skupinu Serbow 1851 do Awstralskeje. Zdžeržec telko ludźi w čěsnoscach štyri měsacy trajaceho přejězda pod bědnymi wobstojnosćemi na płachtaku w krutej zhromadnosći njebě jednory nadawk. Jan Swora jón zmjštrowa a zdoby sej ze swojim krutym zasadženjom za swojich ludźi respekt pola kapitana a łóžnikow. Sam njebu pře-

lutowany wot horja. Po puću porodži mandželska synka, kotrehož dyrbjachu něšto dnjow pozdžišo njedaloko přěnich awstralskich kupow do hłubin morja chować.

Ebenezer rěka wjes, kotruž sej došedši do Awstralskeje, 1852 załožichu. Lutherstwo a serbskosć mějachu so tu jako njedžělomny cyłk hajić. „Serbscy lutherscy bratřa“ – tak so Ebenezerscy sami mjeno wachu – přistajichu sej serbskeho wučerja, kotryž džěčinu w serbskej rěči wuwučowaše. Samo serbsce rozumjaceho fararja sej w blišej wokolinje nadeždžechu. Podarmo pak běchu prošace listy Jana Swory a jeho towaršow do Łužicy, zo by tola serbski duchowny k nim přišo! a serbsku wosadu nawjedował. Serba njemóžachu dostać, tuž skónčnje ničo njezby hač sej němskeho fararja přistajić.

Njedziwajcy pak Ebenezerscy swoju narodnosć njespušćichu. Lětdžesatki zarjadowachu sej sami swoje pobožnosće, na kotrychž w maćernej rěči Bože słowo wukładowachu. Nawjedowar pobožnosćow bě,

samo so rozumi, Jan Swora. Jako lajski předar a wosadny předstejićer zdoby sej mjez němskim ewangelskim duchownstwom w Awstralskej telko připóznaća, zo spytachu jeho zdobyć za powołanje fararja. Ale Jan Swora swoju wjes, swójbu a Serbow njespušći.

Čězki čas započaso za njeho, hdyž jemu po krótkich lětach w Awstralskej zemřě mandželska, zawostajiwši črjódku džěci. Po dołhich rozmyslowanjach rozsudzi so wosebje džěci dla so znowa woženić. W nutrynych modlitwach prošese, „zo by mi Bóh serbsku žonu dał“. Po cyłej Awstralskej so za přihódnej Serbowku rozhladowaše a sej skónčnje we wjele stow kilometrow zдалenym měšće Melbournje młodu Drozdzičanku nadeždže.

Jan Swora dočaka so wysokeje staroby 90 lět. Jako nahladny ratar, lajski předar a homeopatiski lékar zemřě 1912 w awstralskim Ebenezeru. Wjes, wot njeho a tamnych serbskich lutherskich bratrow załožena, džensa hišće wobsteji. Wuchowala je so tež lutherska pobožnosć, jenož serbskosć je so minyła.

T. M.

Jan Swora ze swojej mandželskej Hanu rodženej Kejžorec z Drozdzijska wokoło lěta 1900 před swojim domom w awstralskim Ebenezeru
Repro: J. Maćij

Měrowa dekada, kotraž wotměwa so w mnohich wosadach wot lěta 1980 sem, je lětsa wot 10. do 20. nowembra. Wona steji pod hesłom: „Prawdosć powyšil lud“.

Serbska superintendentura a serbski superintendent Siegfried Albert přečehnjetaj 14. oktobra.

Nowa adresa:

**02625 Budyšin
Jerjowa hasa 15 (Heringstraße)
Telefon a fax: (03591) 481280**

Wo załoženju ewangelskeho šulskeho towarstwa

Naše džensniše šulstwo ma cyrkwinske korjenje. Wosebje pokazuje so to w času reformacije. Wot Martina Luthera je wjele wuprajenjow wo wuznamje šule na bibliskim zakładze znatych. Hač do našeho lěttotka njeběchu šulske a cyrkwinske naležnosće wosebje na kraju džělene.

Na zakładze nazhonjenjow, kotrež so w našim ludže zběrachu, zo so totalitarne swětonahlady šule zmócnichu, kroči nětčiši demokratiske stat šulskopolitisce hinaši puć. Prawo staršich na swobodnu wólbu

šule so respektuje. K temu sluša, zo so ludnosći, kiž ma nabožnje a swětonahladne wulke rozdzěle, šule w swobodnym nošerstwje zmóžnjeja.

Tak je cyrkej namotwjena, swoj přinošk na tutym zakładze dać. Njedosaha, zo so na njeprjijomne wuwica mjez młodostnymi našich dnjow skorži, ale w dowěrje na Boži duch ma so dorostowacym pomhać, křesćansku wěru na pohlubšene wašnje zeznać.

W chwatlwym času, w kotrymž so najwšelakoriše duchowne předstawy na ludži wuskutkuja, je jednorje trěbne, zo su městna, hdžež so prócuja wo awtentiske ewangelske kublanje. W tutym směrje chce „Ewangelske šulske towarstwo w Budyskim wokřesju“ so prócować wo dobro džěci a wučerjow. Člonoj towarstwa so nadežujeja, zo so wo jich naležnosći přemysluje a zo so wona přiwoznje.

K 175. posmjertnym narodninam Jana Bohuwěra Mučinka (12.9.1821-24.1.1904)

(Pokročowanje)

Přewšo pilny publicist a spisowačel

Narodne hibanje - wzrodźenje, kotrež so wosebje w 40tych lětach tak prawje w našim ludži rozwi, zaja młodeho wučerja J. B. Mučinka jara synje. Z wulkej horliwosću so k swojemu serbskemu narodej wuzna a tutón přikładnje podpěrowaše kaž tež zawodnje mjenowani jeho přeceljo a kolegojo. Wtutej žołmjacej dobje zbudźowachu so Mučinkowe njewšědne publicistiske a literarne dary. Ze swojimi přenimi přinoškami a basnjemi hnydom w přenich čisłach w lěće 1842 załoženeje a wot Handrija Zejlerja (1804-1872) redigowaneje „Tydźenskeje Nowiny“ podpiso waše so z pseudonymom - přimjenom Horisław. Na wšěch narodnych skutkach a podeńdženjach so tehdy wobdźěli; tak bě na přikład mjez sobuzałožerjemi „Maćicy Serbskeje“ a serbskich spěwanskich swjedženjow.

W 40. lětach zašeho lětsotka hibaše pak so tež móčna žolma politiskeho žiwjenja po cyłej Europje, kotraž w lětomaj 1848/49 z rewoluciju swoju wyšinu docpě: Francozojo wuhnachu swojeho krala Louisa Philippa, w Němskej so rewolucija spěšnje rozšěrila, w Praze wotmě so přeni słowjanski zjezd... A wosebje serbscy młodši wučerjo kaž Jan Radyserb-Wjela (1822-1907), Jan Bartko, Jan Jurij Melda, Křesćan Kulman (1805-1869) a Jan Bohuwěr Mučink „zapřijachu duch noweje doby, stupichu ze zahoritósću na stronu swojeho dotal bjesprawného serbskeho luda, spóznachu jako swój najwažniši nadawk, tutón swój lud rozwučować w jeho staćanskich a čłowjeskich prawach, jeho dušu wuswobodźić wot roboćanskeje wjazanosće a njewědomosće, w nim zbudźić narodnu, čłowjesku, staćansku sebjewědomosć. Załožowachu serbske towarstwa a w nich pilnje přednošowachu, pisachu powučowace nastawki,

skutkowachu we wosobinskim wobchadze. Jako ludowy spisowačel je so wosebje wuznamjenjował Horisław Mučink ...“ (Ota Wićaz: „Serbske hlōwy“, Lužica, 1930, str. 92)

J. B. Mučink je sej w našej literaturje wosebje dobre mjeno zdobył jako spisar ludowych powědančkow. Za swój čas běše nimo J. Radyserba-Wjele a K. Kulmana najplōdniši ludowy powědar. Z kopicy mjeńšich abo wjetšich jeho powědančkow je najwobšěrniše „Hribowčenjo“ (1849). W nim rysuje nam Mučink serbsku wjesku, kajkaž by měła po jeho mjenjenju tehdy być. Čini to po přikładze kaž swětoznaty šwicarski pedagoga a přecel jedno-reho luda Heinrich Pestalozzi (1746-1827) w swojim romanje „Lienhard und Gertrud“, w kotrymž tutón ideálny wobraz šwicarskeje wsy po swojim přecū moluje.

Do swojeje wsy Hribowc, ležaca něhdze mjez horami w Serbach, wjedze nas Mučink w lěće 1848. Wobydlerjo wsy su žiwnosćerjo a skałarjo, kiž sej praweje rady njewědza, što jim tuto lěto rewolucije přinjese. Tehodla prašeja so swojeho wjesneho wučerja, zo by jim tuto rozkladowała a wujasnjo wał. A tutón jich zwjetša nje dźelu wječor w formje towaršneje rozmołwy w korčmje powučuje mjez druhim wo čezišćach: „... kak to z tymi jich staćanskimi prawami a winowatosćemi je. Powěda jim wo přisažnych sudnistwach a wo sudnistwje docyła, wo nuznosći polěpšenja šulstwa, ale tež wo zdźerženju serbstwa, wo nabožinskej znjesliwosći, wo škōdnosći stareje přiwěriwosće a wo wjele druhich wěcach.“ (Rudolf Jenč: „Stawizny serbskeho pismowstwa“ I, 1954, str. 355). Dnja 24. winowca 1848 swjeći ze swojimi wjesnjany 200lětnu wopomnjeću měra po 30lětnej wójnje, kotraž wšak běše hlōwnje z nabožneje zwady nastala. A takle so mjez druhim w powědančku piše: „Křesćenjo su lěpje spóznali, zoso hidženje za nich

njesluša. Lubosć a dobry wobchad katolskich a ewangelskich hromadu wjedze a zjednoća ..., zjednočmy so jako jedyn luby narod! Naše najwyše serbske towarstwo, naša Maćica, swědči a rukuje nam za to, a w njej smy my wšity jenak hōdni bratřa. Zawěsće wěry dla so mjez nami lochce žadyn njeměr zběhnyć njebudže a njedyrbi. Ale Bóh luby Knjez chcył nam tež w swětnych naležnosćach měr zdźeržeć.“

Wosebje znate a woblubowane běše w ludze tež Mučinkowe powědančko „Hrōd na horje Landskronje“ (1850), kotrež je sosamo trójce wudało, a znate Zarěčanske serbske towarstwo ze swojim hibićiwym nawodu Janom Młynkom (1821-1892) je sej je do dźiwadloweje hry předžětało, kotraž je so wjele krōc w serbskich wsach z wulkim wuspěchom hrała. Zběrka jeho krōtsich powědančkow je so 1867 pod titlom „Wěnc fijałkow“ wudała.

J. B. Mučink je w serbskej kaž tež w němskej rěči wjele basnił. Měješe dosć dobre začuce za basnistwo a tuto tež lubowaše. Wosebje rady basnješe za towaršne naležnosće a swjedženske zhromadźizny, tójšto z tajkich tekstow je skladnostneho razu. Za zhromadne zeńdženja serbskich a němskich pčolarjow wudžěta na přikład němsko-serbske spěwy, w kotrychž so hrōnčka we wobemaj rěčomaj wotmjenjach. Přeco zaso pak so z jeho wutroby tež wuroni baseń poľna nutřkowneje začući wosće. Tutón zjaw wobkedžbujemy wosebje w času, hdyž je stupił do žiwjenja młodeje Budyskeje šwalče a přenjeje našeje basnjerki a spisowačelki Herty Wićazec (1819-1885). Z njej sej nimale poľdra lětdzesatka přecelisce dopisowaše a ju pohnu, zo wona sylnišo w serbskej rěči a tež wjace pēsneje a pisaše. Mučink je bjezdwěla wulki wliw na wobdźiwajomne duchowne rozwiće tuteje dźowki serbskeho krawca a přenjeje žony w našim pismowstwe měł. Wón

je tež do swojeje hižo horjeka mjenowaneje knižki „Boža krasnosć w stwōrbje“ někotre přinoški wot njeje přiwzał. Po jeho zmandželenju w lěće 1854 je jeju listowanje přestało, a Herta Wićazec womjelkny a woněmi w našim pismowstwe na přeco.

Nimo spuščomneho powołanskeho dźěla jara wjele zdokonjał

Hdyž přesydlili so J. B. Mučink w lěće 1845 do Zemic, tehdy tak wjele kaž přeněmčených, bojachu so Serbja, zo so jako narodny prócowar poněćim zhubi. A hdyž dlěši čas tež wo nim ničo serbskeho wjace nječitachu, to so počachu na njeho přisłodžeć. Čim bóle pak so zaso wjeselachu, jako w lěće 1856 w Serbskich Nowinach rjany přinošk z jeho pjera nadeńdžechu. Pětr Młōnik (1805-1887), popularny ludowy basnik z Dźiwōić pola Hodźija, tutón fakt ze slědowacej basnju powita:

*Ně, serbscy bratřa, to je lža,
kaž tu a tam so powěda:
Zo je naš přecel Horisław
so nětko cyle zněmčował.*

*Ně, jeho sprawna wutroba
je za Serbow šće dźětawa,
kaž to we „Serbskej Nowini“
džens tydženja smy widžili.*

*No, serbski bratře, budž da ty
tež dale Serbam wužitny
a dźětaj, luby přecelo,
tež dale za to serbowstwo.*

SN 1856, 214.

Fakt wězo je, zo leži poprawny wuznam J. B. Mučinka za serbsku literaturu a kulturu přenjoťnje w štyrcetych lětach. Wón drje je nimale hač do swojeje smjerće dale tam a sem do serbskich publikacijow přinošował, ale zwjetšeho dźěla slušese jeho dźěto nětko bóle němskim

časopisam a dženikam, w kotrychž je pak jara husto dobru propagandu wo Serbach činił. Nimowólnje nastanje při zaběrje z J. B. Mučinkom prašenje, kak je zamóhł při swojim tak džělapońnym zastojnstwje jako wučer telko přidatneho činić a pisać, zo njeje jeho zastojnske džěło pod tym čerpjeło? Ota Wićaz takle na to wotmołwi: „Jeho šula je so husto wot šulskeho radźicela do-

hladowała, a přeco je so jemu wuprajiło najwjětše připóznaće za wuběrnú wučbu, kotruž džěćom dawaše. Potajnstwo tajke je zamožnosće wobsteješe w tym, zo běše Horisław-Mučink zdžeržliwje žiwy, zo wšědnje rano w štyrjoch stawaše a zo w rańšich hodžinach do započatka šulskeje wučby wšědnje swoje literarne džěła a studije wukonješe.“ („Łuzica“ 1930, str. 84) Jurij Nuk

Studentska wjesna schadźowanka w Rogowje 11. do 13. oktobra 1996

Na iniciatiwu někotrych Sorabičanow chcemy nazymu zaso wjesnu schadźowanku přewjesć a budźemy to tež. Hižo wot spočatka tuteho lěta so na nju přihotujemy.

Přeprašeni su wšitcy studenća a zajimcy a witane su wosebje namjety a přinoški každeho.

Hač dotal zestaja so program takle (donětk):

pjatk, 11.10.

- wječor zetkamy so w Rogowje w ōko-domje
- w 20.00 hodž. přednošk a diskusija na temu „Serbska Delnja Łuzica - problemy a nadźija“
- bjesada

sobotu, 12.10.

- dopońdnja wužitne džěło we wsy (tradicija na wjesnych schadźowankach)
- popońdnju wobhladamy sej serbsku buršku stwu a dewastowanu serbsku wjes
- něhdže w 15.00 hodž. serbski kopancowy turněr
- wječor bjesada w hosćencu abo wonka, tu prosymy hišće wo kulturne přinoški

njedzeli, 13.10.

- w 9.30 hodž. serbske ewangelske kemše w Rogowskej cyrkwi, přěduje farar Hupac

Přinjesće prošu sobu:

- iso-matu
- spanski měch
- štóž ma, stan
- 15 hr (studenća), 20 hr bohatši za zastaranje

Smy próstwu stajili na Załožbu za serbski lud a nadźijamy so ... (na čopły deščik)

Přejemy wšitkim rjane prózdniny a dobre džěło a zetkamy so w Rogowje.

Waša Sorabija Lipsk

Wokno Łazowskej cyrkwy

Foto: Maćij

Hdyž wowka bajki baješe

Naša wowka bě hižo w młodych lětach wudowa, a tehodla njejsym bohužel ani jednoho ze swojeju džědow zeznał. Potym zo bě jeje muž z 32 lětami zemrěl, dyrbyješe wona ze štyrjomi džěćimi - najstarši bě runje džesać lět - žiwnosć zastarać. Jeje postawa bě wot wjele džěła cyle zekřiwnjena a ruce běštej předžěłanej a hrubej. Při wšem pak móžeše wona změrujo majkać. Dokelž wona domjacnosć a drobnyskót zastarowaše, běše přeco doma. Tehodla bě tež wona moja najwážniša kublar-ka wosebje w předšulskej starobje.

Wowka wuznamjenješe so z dowěru do Boha a z dobroćiwosću. Hdyž wona mi ze swojej předžěłanej ruku přez hłowu zjědže, zhubichu so wšě moje strachi a starosće. Wona móžeše z položenjom ruki bolosće zlahodzić a ranam zabyć dać. Hdyž so wona wječor nad mojim ložom schilena modleše, čujach so wobarnowany a škity.

Tež k džětu mje kublaše. Wona njepríkazowaše, ale prošese kaž: „Janko, hdyž potom wobjedowac přinđžeš, tak přinjesł tola lōncu drjewa sobu“, a ja spjelnich jej tajke přeća rady, dokelž tež z chwalbu nje-lutowaše. Jeje najrjeńši dar za mnje běše, hdyž mi bajki baješe abo powěsće powědaše. Před-

wšem běchu to nazymske abo zymske popońdnja, kotrež so za tajke wobrjady hodžachu. A tehodla chcu spytać, tajku bajkownu hodžinu wopisać:

Přinđzech popońdnju pozdže wujachleny a přemjerzneny wot smykajna na lodže domoj. Najprjedy džěch do kōlnje, wzach walčk drjewa sobu do kuchnje a wotpołožich jōn při kachlach. Potom čapnych so na wulku wodowu pōnoj, kotraž z kachlow sahaše. Tuto městno drje njebě najprijomniše, ale rjenje čopće. Wowka zastupi do kuchnje, widžeše mje a walčk drjewa, posměwaše so a wědžeše, na čo čakam. Wona pak měješe chwile, paraše so z horncami a přestorkowaše je w roli. Skōnčnje sydny so wowka na hečku a tykaše přenju walčinu do kachloweje džěry. Nětk hakle skići so mi składnosć, přez wušikne prašenje z njeje bajku, powěsć abo podawiznu wuwabić. Hdyž bě potom tuta hodžina připadnje proh mjez dnjom a wječorom, bě wona wosebje rjana. Minjeny dzeń zakrywaše poněčim wowcynne mjezwočo z čmu, a fantazija móžeše kaž mjetelčka swojej křidle rozprěstrěć. Hdyž wowka potom hdys a hdys kachlowe durčka wotwěraše, zo by hažy připožila, rozswětli woheń jeje stare fałdate wobličo a powědka dōsta nimale mystiski pozadk.

Mjez tutymi stawizničkami mojeje wowki a džensnišim dnjom je so nimale šěšć lětdžesatkow minyło. Moja žena a ja

spytataj z powědanjom bajkow kaž wowka być, ale druhdy je to wojowanje z telewizorom.

Jan Kasper

Z našich horow Naša serbska hora Lubin

Zo njeběchu naše hory před sta lětami tajke, kaž je džensa wuhladamy, njeje ničo noweho, a zo tute štomy džen a bóle wotemrěwaja, tež nic. Ale myslička něhdže před 200 lětami, hory ze šmrěkami nasadžeć, běše tehdom znajmjeńša něšto nowe. Moja njeboh wulkowowka je mojej njeboh mačeri, potajkim swojej wnučce, hustohdy powědała, z kajkej prócu su spytali małe šmrěčki do njeplódnjeje, kamjenjojteje a twjerdeje zemje sadžeć. A zo bychy wone stali kaž po šnórce, za to běše w Budyšinje zamołwity wěsty Jan Bohusław Postel. Za jeho zaslužby stajichu jemu 1846, potajkim před 150 lětami, pomnik, kiž namakamy za počatk lěsneje kemšaceje šćežki w Lubinje. Štyrjoržkojty kamjen z lědma čitajomnej tafličku sej wobhladać abo krasny wuhlad z našeho Lubina, njech je to do Chróstawy abo Šerachowa, do susodnjeje Českeje abo na Kamjenčanske hory, na Hromadnik a Čornobóh, na město abo hač do hole, to by byla tola skladnosć za mały wulět.

Za młodzinu – abo kiž so hišće młodzi čuja – dže wot pom-

nika runa, nahła smuha horje hač k skałam, pod kotrymiž, kaž so powěda, wotpočuja naši posledni sydom zabići kralojo. Za tamnych pućowarjow wabja druhe přijomne puće, po kotrychž so tehorunja wjeršk docpěje.

Hdžež su rowy, njemóže hosćenc być, haj, ani kiosk tam njenadeńdžeš, ale blečki k swačinje w zelenym so tam wšudze poskićeja.

Džěći wězo w Lubinje njebychu směli halekować, přetož runje tuta hora je poľna powěsćow, bajkow, powědkow, małych serbskich stworjenčkow a zakuzłanych městačkow. Spěšne sorny a zajacy druhdy přez lěs skakaja, wćipne wjerwjerčki hłójčku wijo ze štomow hladaja a wšě móžne družiny ptačkow tam fifola a spěwaja. Tež z awtom so njeby směło do Lubina jěć, hačrunjež su puće w nowšim času za to přihotowane.

Móžnosć za parkowanje je pak w Rašowje pak w Budestecach. Nimale napřečo něhdyšej korčmje „Pilgerschänke“ so njedzelu zapłaćić njetrjeba. Mjeno korčmy pochadza z časa jězdzenja a putnikowanja přez našu wjes k susodam do Českeje.

Tuž přepróšu Was, lubi čitarjo, wutrobnje wosebje w tutym lěcu do našeho serbskeho Lubina a přeju Wam přijomne wuchodžowanje. **HaHaTa**

Nazymski wichor

*A jězdził nóc tu cyłu je
po próznych lukach, pola šěrych;
za wokna torhał, za durje
a wul a hwizdał w zwukach jěrych.*

*Je pytał, wotał z njeměrom
a njemdry walił so do doła;
a plače kerk a plače štom,
a zymu mrěje zemja hola.*

*Je zachadźało w myslach mi
a tójilo mje hrozu rowa;
je biło mje kaž křud a kij,
zo w duši stysk a boli hlowa.*

Jakub Bart-Čišinski

Foto: K.A.

Jan Nali 1887-1945

Moje dopomnjenki na swětowu wójnu

Na česć awtora, kotryž bu wopor wuswobodženja 1945, wozjewimy wujimki z jeho awtobiografiskeje knižki, kotruž je čišćał a nakładował dr. Jan Cyž 1935 w Budyšinje

Mužakow

Mjeno „Mužakow“ woznamjenješe za wojakow Wojerowskeho a Rózborskeho wokrjesa dowójskeje doby jara, jara wjele. Běše to srjedzišćo wšěch naležnosćow wusluženyh rezerwistow, a tak někotry dyrbješe so w Mužakowje stajić, zo by wottam swój zwučowanški čas na dvě abo štyri njedzele wotbył w připokazanych šlezyskich a Póznjanskich regimentach tehdomnišeho 5. Armeekorpsa.

Hladamy-li dwaceći lět wróćo, da měješe mjeno Mužakow wosebity a jara chutny raz tež za wjele, wjele Serbow prjedy mjenowaneju wokrjesow. Wot toho časa chcu tu někotre dopomnjenki napisać. Hromadžeše so tu w přerich dnjach awgusta lěta 1914 3. bataljon

6. rezerwnego polka, kotryž wottam do Francoskeje wotjědže, mjeztym zo so 2. a 1. bataljon w Zhorjelcu a Głogowje hromadžeše. Cyły tutón polk so potom blisko Metza k zhromadnemu skutkowanju trjechi w njesmilnje horcych dnjach awgusta 1914...

Město Mužakow runaše so po času wójskemu lěhwu. Wotjězd do wójny pak tak chěťre njeńdžeše, kaž sebi to zwopředka myslachmy. Nakopi so wjele pódłanskeho džěla, na čož sebi nchtó njemysleše. Personalije cyteho mustwa dyrbjachu so do wulkich knihow a wšelakich knižkow zapisać...

Wučah do Francoskeje

Njedzelu, 9. awgusta, popołdnju wokoło 3 hodžin, zestupa so hotowy bataljon na Mužakowskim torhošću. Wjednicy

jednotliwych kompanijow zdźelichu bataljonskemu wjednikej, zo je wšitko hoto-we. Knjz major Pauli (14. nowembra 1914 pola Yperna padnywši) přewza bataljon a krótko porěča. Potom stupaše bataljon k Mużakowskemu dwórnišću, hdžež wječor wokoło 7 hodžin na směr Běla Woda-Choćebuz do Franco-skeje wotjědźechmy...

Najkrasniši kruch jězby běše při rěce Neckaru, hdžež so wječornišeslónco na tamnišich skalinach k woběmaj stronamaj rěki we wšelakich barbach blyšćeše. Běchu to wokomiki, kotrež so ženje z pomjatka njezhubja...

Pućowanje přez Rheinsku, Lothrinsku a Luxemburg

Hülswailer leži njedaloko města Saar-Louisa. Běžachmy někajku hodžinu a hižo tam běchmy... Myslach tež skrótka na stareho swěrneho přecela, kotryž tu runje pola polka čo. 30 služeše. Hač tu won hišće je abo je hižo wučahnył? Bych jeho rady postrowił. Hdže pak je to možno při tajkej mjerwjeny? Běše to wěsty Pilop z Narca pola Wojerec; dzensa wobchodnik w Budyšinje. Kaž hakle po lětach zhonich, běše tónle polk někajki džen před nami...

Štwórtk mějachmy daloki puć a přińdźechmy hač do Luxemburga. Hłowne město widzachmy jenož znazdala. Přišpominam, zo běchu tute dołhe běhanja druhdy tak napinace, zo samo někotry skoro zadwělowacy sebi ničo druge hač spěšnu smjerc před njeprēcělom přeješe. Tak někotrym je so tajke přeće pozdžišo ze smjercu abo ze zranjenjom dopjelnio. Běchu to sobu najčeše hodžiny cyleje wojny...

Pomhaj Bóh, časopis ewangeliskich Serbow. Rjadowe Serbska předarska konferenca. – Domowina-Verlag GmbH, Tuchmacherstraße 27, 02625 Bautzen. Redaktor a skazanki: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, 02625 Budyšin, tel. 03591/481280. – Sadźba: Serbske Nowiny Budyšin, čišć: Serbska čišćernja tzwr w Budyšinje. – Wuchadźa jónkróc za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Nr. 1000 028 450, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 85 550 000

Prěnja bitwa pola Longwya

Nětko přińdže tež na nas wukaz, so rozpušćić a doprědka postupować, hdžež so bitwišćo dale a dale wupřescěraše. Spoznawachmy to na přeco přiběracych palacych wsach. Žně tam zwjetša hišće na polach stejachu. Rjane pšenčnišća, wowsnišća, bėrnišća atd. so za krótki čas na zemju steptachu a buchu zničene. Dokelž njeběchmy doma z bohatstwom žohnowani, mi to wšitko žel činješe. Pisach wo tym maćeri domoj, zo móža so Bohu dźakować, zo su z wojnu přelutowani: Tajke sobuželnościwe myslički so čłowjekej jenož na wokomiki jako jasne blyski přez rozumčk sunychu, zo by so potom hnydom svojego stejnišća čim bóle dohladał. Widzach pódla pópy wojaka sedžo. K njemu přistupiwši so dohladach, zo běše morwy. Smjertna kulka sedžeše tak derje, zo je wbohi hnydom sprostnył a sedžo wostał, jako by dale třělich chcyl. Oficěr jěchaše přez polo. Nadobo so jeho kónsy pny. Wojacy přiskoćichu a wucežechu oficěra spody konja. Oficěr wučahny rewolwer a zatřěli konja, dokelž bě čezko zranjeny a njemóžeše wjacj stanic...

Naprawo ležeše wulke kubo. Naši wojacy nošachu z njeho, štož so jenož hodžeše. Wšelaku jědž a bleše wina. Mjz druhim přinjesechu tež gramofon z tačelemi a dachu jemu we wulkej zahrodze piskać. Chychmy so runje k temu městnu podać. Nadobo počachu wot lěwego boka granaty do kubla hwizdać. Wojacy čěkachu. Gramofon tam dale měrnje piskaše. Činješe-li tajke piskanje hižo prjedy džiwny začišć, dha hakle nětko, hdyž nadobo zaso we wojnje stejachmy. Třělenje traješe jenož krótki čas a běše to – naša samsna artilerija...

Doprědka na Verdun

W nocy so započa dešćować, a tak trochu zmoknychmy. Wjeselimy pak so přez to, dokelž nam slódky měr kiwa. Wojna dołho wjace trać njemóže po tajkich zapusćenjach přěnich dnjow a to nic jenož wokoło nas. Po cylej Franco-skej wojny wjedže a wostaja wšudžom slědy zapusćenja. Knježerstwa

jednotliwych statow budžeja tajki njezmysl dowidžeć a so dorozumja. Temu pak tak njeběše. Što jednory wojak rozumi, čehodla wojna nastawa...

W Damvillers wostachmy někotre dny a wužiwachmy rjane a měrne hjodžinki. Mějach tu staru službu, wukazy tam a sem nosyć. Mój towarš,

wěsty Kowal ze Židzinoho pola Wojerec, soswěru za naju čelne derjeměće staraše. Nošeše wšelake wěcy k jědži. Jónu namaka nadobo tři plec: To běše něšto za žołdk. Sym so tež druhdy na puć podał, namakał pak ničo njejsym. Husto su mje z chěže wuhnali.

(Pokročowanje)

Přeprošujemy

05.10. – sobota

14.00 hodž.

wosadne popoždnje w Bukecach (sup. Albert)

06.10. – 18. njeđzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodž.

kemše w Budyšinje w Michalskej (sup. Albert)

w samsnym času Boža služba za džěci kemše z Božim wotkazanjom w Budestecach (sup. Albert)

13.30 hodž.

13.10. – 19. njeđzela po Swjatej Trojicy

9.30 hodž.

delnjoserbske kemše w Rogowje (farar Hupac)

nutrnosť w rozhłosu (sup. Albert)

kemše w Smječkach (sup. Albert)

11.45 hodž.

18.00 hodž.

19.10. – sobota

14.30 hodž.

wosadne popoždnje w Hućinje (sup. Albert)

20.10. – 20. njeđzela po Swjatej Trojicy

9.30 hodž.

10.00 hodž.

kemše w Hrodzišću (sup. Albert)

delnjoserbske kemše w Hochozy (předar Frahnaw)

wosadne popoždnje w Nowym Měšće (sup. Albert)

15.00 hodž.

26.10. – sobota

14.00 hodž.

wosadne popoždnje w Klětnom (sup. Albert)

27.10. – 21. njeđzela po Swjatej Trojicy

10.00 hodž.

kemše w Njeswaćidle (farar na w. Feustel)

kemše w Spalach (sup. Albert)

nutrnosť w rozhłosu (sup. na w. Wirth)

kemše we Wojerecach (sup. Albert)

po tym bjesada

10.30 hodž.

11.45 hodž.

14.00 hodž.

31.10. – Reformaciski swjeden

11.45 hodž.

nutrnosť w rozhłosu (farar Malink)

03.11. – 22. njeđzela po Swjatej Trojicy

8.30 hodž.

10.00 hodž.

kemše w Minakale (farar na w. Feustel)

kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej (sup. Albert)

kemše w Budestecach (sup. Albert)

13.30 hodž.